

Inka Hopsu vihr ym.

Kirjallinen kysymys kolmansista maista matkustavien perheenjäsenten ja seurustelusuhteen osapuolten viisumeiden hakuprosesseista

Eduskunnan puhemiehelle

Koronapandemian seurauksena valtiot ovat joutuneet rajoittamaan rajaliikennettä ja osittain sulkemaan sisä- ja ulkorajoja. Pandemian alkuvaiheessa valtioiden oli pakko torjua koronaviruksen leviämistä tiukoin liikkumisrajoituksin, mutta ne ovat sittemmin onnistuneet selkiyttämään ohjeistuksiaan ja luomaan edellytyksiä maahantulolle välttämättömien syiden, kuten perhesiteen perusteella. Suomessa maahantulo on sisäministeriön ohjeistuksella sallittua myös seurustelusuhteen perusteella. Rajavartiolaitos toteuttaa ohjeistusta maarajoilla ja merialueella sekä valtion rajojen ylityspaikoilla, esimerkiksi lentoasemilla.

Sisäministeriön ja Rajavartiolaitoksen ohjeistuksen mukaan seurustelusuhteen perusteella on mahdollista saapua Suomeen niin EU- ja Schengen-alueelta (rajoitusluokka 1) kuin kolmansista maista (rajoitusluokka 2).

Rajavartiolaitoksen ohjeistus kuuluu:

Rajoitusluokassa 2 Suomeen voi saapua seurustelusuhteen perusteella. Seurustelusuhteeseen sisältyvät avioliitossa ja jatkuvasti yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sukupuolestaan riippumatta. Tässä kohdin hyväksytään myös parisuhteet ilman kahden vuoden yhtäjaksoista yhdessä asumisen vaatimusta. Lisäksi seurustelusuhteena sallitaan esimerkiksi pääsääntöinen eri maissa asuminen, ns. etäsuhteet, ja muut vakiintuneet yhdessä olon muodot.

Ohjeistus antaa siis seurustelusuhteen toiselle osapuolelle mahdollisuuden saapua Suomeen myös niistä maista, joiden kansalaisilta edellytetään maassaoloon vaadittavaa viisumia.

Koronapandemian aikana matkustuslupa-asiakirjojen, kuten viisumeiden, hakemuskäsittelyissä on kuitenkin esiintynyt haasteita erityisesti kolmansien maiden osalta. Osassa Suomen edustustoista viisumikäsittely on ollut pysähdyksissä esimerkiksi kyseisen maan tautitilanteen takia: edustuston henkilöstön ja asiakkaiden terveysturvallisuus on varmistettava kaikissa oloissa. Suomen edustustojen tilanne ja toiminnan laajuus ovat vaihdelleet merkittäväällä tavalla riippuen kyseisen maan tautitilanteesta ja sen pohjalta tehdystä riskiarviosta.

Kirjallinen kysymys KK 845/2020 vp

Viisumijärjestelyiden tilannetta monimutkaistaa myös se, että kaikissa maissa Suomella ei ole omaa edustustoa, vaan viisumiedustamissopimusten mukaisesti Suomeen matkustavien viisumit myöntää jonkun toisen Schengen-valtion edustusto. Vaikka maahantulon edellytykset rajavalvonnan osalta täyttyisivätkin, ei kolmannen maan kansalaisella ole välttämättä mahdollisuutta hakea maassa oleskelun kannalta välttämätöntä viisumia.

Tilanne on haastava. Yhtäältä on tasapainoitettava edustustojen terveysturvallisuuden ja ihmisten liikkumisvapauden kanssa. Inhimillisestä näkökulmasta tilanne on surullinen ja kestämatön eri maissa nyt oleskeleville seurustelukumppaneille ja perheenjäsenille. Useat parit ja perheet ovat voineet olla erossa toisistaan jo yli puolen vuoden ajan, eikä tilanne inhimillisesti katsoen voi jatkua pidempään tällaisena. Pitkällä erojaksolla on väistämättä vaikutusta niin perheen lasten kuin aikuistenkin hyvinvointiin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten varmistetaan, että perheenjäsenet ja seurustelukumppanit kolmansista maista saavat jatkossa haettua viisumin Suomeen koronapandemian aikana?

Helsingissä 9.11.2020

Inka Hopsu vihr
Satu Hassi vihr
Sofia Virta vihr
Iiris Suomela vihr
Atte Harjanne vihr
Saara Hyrkkö vihr
Pirkka-Pekka Petelius vihr